

Vzorce populární kultury v poetismu (abstrakt)

Tento text si klade za cíl popsat základní projevy poetismu skrze hlediska aktuální vědy o popkultuře a předchozího přístupu z 20. let 20. století. Poetismus jakožto specifická metoda nazírání světa se rozvinul v oblasti Československa v první polovině 20. let (umělecky svaz Devětsil). Populárně kulturní elementy mají svou vlastní roli a funkci v novém vyjádření reality a demokratizačním procesu v literatuře. Karel Teige a Vítězslav Nezval jsou považováni za klíčové postavy tohoto konceptu. V prvním oddíle text poukazuje k výzkumu populární kultury především ve druhé polovině 20. století a také poukazuje k Teigovým základním teoretickým východiskům z první poloviny 20. let. S vědomím Teigova mnohostranného a interdisciplinárního zaměření tento text klade důraz na jeho statě o literatuře a kinematografii. Závěr tohoto oddílu je, že termíny *popkultura* a *populární kultura* nejsou totožné, první je zdrojem nových prvků a témat ve 20. letech ještě ne plně teoreticky popsanych. Druhý termín označuje socioekonomický a kulturní komplex plně integrovaný v kapitalistické společnosti a obvykle propojen s tzv. „vysokým uměním“. Teigův koncept je založen na básnické rekonstrukci reality, rovněž s pomocí prvků populární kultury (populární hudba, sport, film, exotika, cestování atd.) náležících k sociokulturní periferii, vše na marxistickém třídně bojovém pozadí.

V dalším oddíle se text snaží identifikovat a interpretovat konkrétní literární reprezentace a rozvíjení teoretických východisek zejména v básnických dílech Vítězslava Nezvala, Jaroslava Seiferta a Konstantina Biebla, ve všech případech s větším důrazem na jevy inspirované soudobou populární kulturou, zejména na exotické elementy. Nezval je charakteristický svými revolučními vizemi a sny, Seifert pro unikátní „filtrační“ pohled a Biebl pro dostupnou, přesto však relativní exotiku a menší experimentálnost. Závěr je, že bylo obtížné propojit experimentování nového konceptu a skutečnou srozumitelnost poezie pro proletářského člověka uvyklého soudobé populární kultuře.

klíčová slova: poetismus, popkultura, populární kultura, exotika, Teige, Nezval, Seifert, Biebl